

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองคาย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองคาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม จำแนกเป็นนักเรียน โรงเรียนเอกชน จำนวน 445 คน ผู้ปกครอง จำนวน 445 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น 917 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วย นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 122, 122 และ 27 คน ตามลำดับ

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อ คุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม เจริญคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับคุณธรรม และจริยธรรมของครูที่พึงประสงค์ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าเฉลี่ยของผลการพิจารณารายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 3.33 ถึง 4.00 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 0.58 ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่เหมาะสม ค่าดัชนีอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.41 ถึง 0.85 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบอัลฟา เท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC) โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบ ความแตกต่างของทุกคู่ (Tukey's HSD Test) จากการดำเนินงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผล การวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน
 ในจังหวัดหนองคาย

1.1.1 พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน
 เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพฤติกรรม
 เชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวทุกด้าน อยู่ในระดับมาก
 ($3.89 \leq \bar{X} \leq 4.09$) เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณธรรมและจริยธรรม
 ต่อโรงเรียน ($\bar{X} = 4.09$) คุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.01$) คุณธรรม และ
 จริยธรรมต่อสังคม ($\bar{X} = 3.97$) และคุณธรรมและจริยธรรมต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.89$)

1.1.2 พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า
 อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($3.79 \leq \bar{X} \leq 4.29$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6
 การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.39$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8
 การอุทิศตนให้แก่โรงเรียนด้วยความเสียสละ ($\bar{X} = 3.79$)

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับ
 มากทุกข้อ ($3.58 \leq \bar{X} \leq 4.13$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มี 2 ข้อ คือ ข้อ 2 การอบรม
 สั่งสอนความประพฤติอันดีงามแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.13$) และข้อ 10 การเป็นแบบอย่างที่ดี
 ด้านการแต่งกาย ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 มีความรักและเมตตา
 นักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.58$)

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพครู พบว่า
 อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($3.60 \leq \bar{X} \leq 4.23$) โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6 แต่งกาย
 สุภาพเรียบร้อยและเหมาะสมในความเป็นครู ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
 ข้อ 12 ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้กับนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ($\bar{X} = 3.60$)

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคม พบว่า อยู่ในระดับ
 มากทุกข้อ ($3.75 \leq \bar{X} \leq 4.20$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 7 เข้าร่วมกิจกรรม

ทางประเพณีของชุมชน ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาแก่คนในชุมชน ($\bar{X} = 3.75$)

1.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของครูที่พึงประสงค์ พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของครูที่พึงประสงค์ 5 อันดับแรก เรียงตามลำดับ ดังนี้ เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน (ร้อยละ 35.10) มีความอดสาหะและขยันหมั่นเพียร (ร้อยละ 29.90) มีความรับผิดชอบ (ร้อยละ 26.90) มีเหตุผล (ร้อยละ 25.80) และมีวินัยในตนเอง (ร้อยละ 19.2)

1.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย

1.3.1 พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรม รวมทุกด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน รวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมของนักเรียนและผู้ปกครอง แตกต่างกัน โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียน โดยคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่านักเรียน และคณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง

1.3.2 พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรายด้าน พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของคู่ที่เหลือ ไม่พบความแตกต่าง

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อนักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและ

จริยธรรมต่อนักเรียนของครูโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง และคณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียน โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่านักเรียน

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพครู พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรม และจริยธรรมต่อวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง และคณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียน โดยคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่านักเรียน

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรม และจริยธรรมต่อสังคมของครูโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของคู่ที่เหลือ ไม่พบความแตกต่าง

2. อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ทราบผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลไว้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชนเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน

จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครู โรงเรียนเอกชน รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณธรรมและจริยธรรมต่อโรงเรียน คุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพครู คุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคม และคุณธรรมและจริยธรรมต่อนักเรียน ตามลำดับ

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เพราะว่าโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย เน้นความสำคัญด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียนเป็นอันมาก ดังจะเห็นได้จากการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนดังกล่าวได้มุ่งเน้นบริหารงานวิชาการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 50 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 2.5 และนักเรียนมัธยมศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อได้ทุกคน จากเป้าหมายทางการศึกษาที่โรงเรียนทั้งสองแห่งกำหนดไว้เหมือนกัน โรงเรียนเอกชนจึงได้จัดทำโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองงานวิชาการ ดังจะเห็นได้จากการที่โรงเรียนนี้ได้กำหนดโครงการต่าง ๆ ไว้ในแผนงานบุคลากร เช่น โครงการอบรมสัมมนาบุคลากร โครงการเสริมสร้างความรู้เพิ่มเติม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมการสร้างสามัคคีในหมู่คณะ กิจกรรมการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น (โรงเรียนโรซารีอวิททยา. 2544 : 43 ; โรงเรียนเซนต์ปอลหนองคาย. 2544 : 25) ดังนั้น ด้วยเหตุที่โรงเรียนเอกชนมุ่งสร้างภาพลักษณ์และมุ่งเน้นงานวิชาการ และการส่งเสริมการพัฒนาตนเองครูในทุกด้าน ดังได้กล่าวมาแล้ว จึงน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน กอปรกับนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่างเล็งเห็นว่า ครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองคาย ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับที่ดีกว่าครูโรงเรียนของรัฐทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังจะเห็นได้การที่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนเอกชน ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงพบว่า ทุกฝ่ายเห็นว่าครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย มีคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สราวุธ จิตบุญมี (2543 : 56) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับคุณธรรมโดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การที่การวิจัยของทั้งสองเรื่องได้ดำเนินการวิจัยภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน แต่ได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน อาจเป็นไปได้ว่า ทั้งโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น และโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย ต่างก็เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป จึงทำให้ครูในสถาบันดังกล่าว ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงามเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาของบุคคลทั่วไป

2.2 ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน เป็นรายชื่อ

จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรม ทุกข้อของทุกด้าน (จำนวนทั้งสิ้น 53 ข้อ) อยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ก็เพราะว่า ครูเหล่านี้อยู่ในสถาบันที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีการบริหารงานตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และการบริหารงานต้องบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนเอกชนที่มุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งทางด้านวิชาการและคุณลักษณะที่ดีงามในเชิงคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้นครูจึงต้องเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะดังกล่าวด้วย นอกจากนั้นอาจเป็นผลมาจากจิตสำนึกของผู้สอนที่มีความปรารถนาให้ศิษย์ของตนมีความประพฤติดี ซึ่งตรงกับจรรยาบรรณครู ข้อที่ 2 ความว่า ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2536 : 14)

นอกจากนั้นการที่ครูโรงเรียนเอกชนมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมในระดับมากทุกรายการ อาจเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ของครูเองในอันที่จะพัฒนาคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตนเอง กล่าวคือ กระบวนการเรียนรู้ในอัตบุคคลสามารถพัฒนาคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตนเองได้โดยไม่ต้องเรียนวิชาคุณธรรม หรือได้รับการอบรมสัมมนาเป็นพิเศษ เพราะคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้โดยผ่านกระบวนการปฏิบัติงานทั้งงานส่วนบุคคลและการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะทำให้บุคคลได้เรียนรู้เรื่องคุณธรรมโดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องผ่านการอบรมสัมมนา หรือหากเป็นผู้เรียนก็ไม่ต้องเรียนวิชาคุณธรรม ทั้งนี้เพราะการทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้นจะต้องเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความอดทน ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต การรู้จักช่วยเหลือบุคคลอื่น เป็นต้น ถ้าบุคคลนั้นทำมาก ๆ

ก็จะสานก่อนเป็นเจตคติ เป็นความเชื่อ และถ้าบุคคลนั้นปฏิบัติตามอยู่เสมอก็จะกลายเป็นความเคยชิน เป็นสำนึกที่จะต้องประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นอยู่เสมอ (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2543 : 22-25)

2.3 คุณธรรมและจริยธรรมของครูที่พึงประสงค์

จากผลการวิจัยที่พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของครูที่พึงประสงค์ 5 อันดับแรก เรียงตามลำดับ ดังนี้ เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน (ร้อยละ 35.10) มีความอดสาหะและขยันหมั่นเพียร (ร้อยละ 29.90) มีความรับผิดชอบ (ร้อยละ 26.90) มีเหตุผล (ร้อยละ 25.80) และมีวินัยในตนเอง (ร้อยละ 19.2)

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ก็เพราะว่า ครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งสังคมคาดหวังให้เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน ดังคำกล่าวที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า ครู คือ พ่อแม่คนที่สอง ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างซึ่งคือนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังให้ครูประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่สังคมเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป ดังที่ ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ (2544 : [http : //202.29.141. 17/ news/news_detail.asp?intContentID=1698&strOrigID=001](http://202.29.141.17/news/news_detail.asp?intContentID=1698&strOrigID=001)) ได้กล่าวว่า สังคมมีความคาดหวังให้ครูเป็นผู้นำทุก ๆ ด้าน รวมทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรมด้วย ดังนั้นครูควรกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียนและบุคคลทั่วไป เพราะสิ่งที่ครูประพฤติปฏิบัติส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ครูจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นบุคคลตัวอย่างให้นักเรียนได้ซึมซับพฤติกรรมและน้อมนำเอาค่านิยมสั่งสอนของครู ไปปฏิบัติ เพราะได้เห็นคุ้นเคยกับการประพฤติปฏิบัติของครูอยู่แล้ว แม้ว่าโดยแท้จริงแล้วสาระการเรียนรู้เรื่องหน้าที่พลเมือง และศีลธรรม มีปรากฏอยู่ในคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นมาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เนื่องจากลักษณะการจัดเนื้อหาแบบบูรณาการ เพื่อให้ครูสอนโดยเน้นความรู้ความเข้าใจเป็นองค์รวมแก่เด็ก และไม่ได้ อยู่เป็นหมวดหมู่เดียวกัน ภายใต้อธิบายรายวิชาหน้าที่พลเมือง ตลอดจนขาดการเน้นการปฏิบัติจริง ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเต็มที่จนเป็นที่น่าวิตกแก่สังคมไทย สำหรับสาระเรื่องศีลธรรม นั้น ได้มีปรากฏในคำอธิบายวิชาพระพุทธศาสนาทุกระดับชั้นมากแล้ว แต่การสอนก็เป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้นหากความประพฤติและการปฏิบัติของครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนแล้ว การจัดการเรียนการสอนเรื่องหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมที่มีจุดเน้นที่สำคัญ คือ การร่วมกันปฏิบัติจริงทางด้านหน้าที่พลเมือง ซึ่งเป็นบทบาทของทุกคนที่มีความหมายต่อการดำรงอยู่ของสังคม ก็สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยง่าย

2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย

จากผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งด้านกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน รวมทั้งด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียน โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่านักเรียน และคณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของคู่ที่เหลือ ไม่พบความแตกต่าง

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อนักเรียนของครูโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง และคณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียน โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่านักเรียน

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง และคณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียน โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มนักเรียน

พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมของครูโรงเรียนเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครอง ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของคู่ที่เหลือ ไม่พบความแตกต่าง

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ความใกล้ชิดกับครูของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียน จะมีความใกล้ชิดกับครูมากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ดังนั้น จึงทำให้ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันนี้ แตกต่างกันในเชิงสถิติ ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะว่า เมื่อพิจารณาผลการวิจัยนี้เกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เห็นได้ว่า ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับที่มากในทุกด้านและทุกรายการด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอให้ออกข้อเสนอนี้ใน 2 ประเด็นหลักดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานต่าง ๆ ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ในลักษณะต่อไปนี้

3.1.1 สำหรับหน่วยงานระดับกรม หรือระดับจังหวัด จากผลการวิจัย พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และทุกรายการ ดังนั้น หน่วยงานระดับกระทรวง หรือระดับกรมควรได้มีการส่งเสริมครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองคาย โดยการยกย่อง เชิดชูเกียรติครูผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ประจักษ์ เพื่อที่ว่าครูจะได้มีพฤติกรรมในเรื่องนี้สม่ำเสมอ นอกจากนั้น ควรสนับสนุนให้ทำหน้าที่เป็นครูแกนนำ หรือครูต้นแบบด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน

3.1.2 สำหรับหน่วยงานระดับโรงเรียน จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกรายการ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรสอดคล้องดูแลให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน โดยกำหนดพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรม เป็นตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและพิจารณาความดีความชอบประจำปี การดำเนินการในลักษณะนี้ จะทำให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการประพฤติที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมและจริยธรรมต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะศึกษา ดังนี้

3.2.1 ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย

3.2.2 ควรได้มีการหาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในการวิจัยนี้ ได้แก่ คุณธรรมและจริยธรรมต่อโรงเรียน ต่อนักเรียน ต่อวิชาชีพครู และต่อสังคม โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

3.2.3 ควรได้มีการวิจัยเรื่องการสร้างรูปแบบที่เหมาะสมในการฝึกอบรมจริยธรรมในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย

3.2.4 ควรได้มีการทำวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติในด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร หรือครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองคาย

3.2.5 ควรได้มีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูหรือผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองคาย ที่มีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมสูง

3.2.6 ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูโรงเรียนเอกชน

3.2.7 ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารการศึกษา และ / หรือผู้บริหารสถานศึกษา